

„Torej poskusi enkrat“.

„Ne gré, se tako bojim očeta, da vpríčo njega ne morem ziniti ne besedice ustavljanja“.

„Veš kaj? Povej Čepu prosto in odkritoserčno resnico pod nos. Reci mu, da ga ne moreš viditi, da se ti gnjusi, kakor hrastova žaba, da ga čertiš in zaničuješ iz globočine serca, da mu boš še pred poroko izkopala oči in da ga boš po poroki goljufala pri vsaki prigodbi; reci mu, da boš.....“

„Oh, to vse nič ni, ker pri vsem tem bi on očetu me tožil in potlej bi morala, sirota! dvakrat poplačati in nič ne bi pomagalo. Edino sredstvo, odkrižati se njega, bi bilo....“

„Edino sredstvo? Govori, katero?“

„Bi bilo, ko bi Čep....“

„Čuj!“ — jo hipoma ustavi Osip — „nekdo gré v našo klet“.

„Joh meni! Po meni je!“

„Le berzo za uni sodec; že ključ rožlja“. (Dal. sl.)

Sreče zvonček.

Po Seidl-nu poslovenil France Zakrajšek.

Pred sebe k smertni postelji pokliče kralj sinu
In primši ga za roke svoj tron pokaže mu:
„Moj sin — mu rahlo reče — glej! to ti zapustim;
Al dobro prej zapomni, kar zdaj ti govorim!“

„Ti meniš pač, da zemlja veselja dom je nam;
Moj sin! ni taka, ugasni že zdaj lažnjivi plam.
Nezgod je mera vedro; al sreče kaplja, znaj!
Od sto jaz komaj veder dve kaplji dam nazaj“.

To reče kralj in umerje. — Razumel sin ga ni,
Ker svet ta raj pomladni, poln rož se njemu zdí;
Smehlja se na prestolu, češ, skazal jasno bo,
Kak prazne te besede in neresnične so.

In ravno nad dvorano, kjer sklepe kuje smel,
Kjer spi in pri obedih gostuje se vesel,
Nad streho glasen zvonček obesit dá ohol,
Ki zazvoni, ko rahlo za verv le prime zdol.

Potegnil pa jo bode (deželi to pové)
Vsakikrat, ko srečno, prav srečno bo sercé;
In permaruha! misli, še dan ne bode všel,
Da zvon po vsej pravici bi ta ne dal glasú.

In dan za dnevom sije, na čelu rožni žar;
Al ko se zvečerijo, veselja nič ni kar;
Po vervi sega večkrat, ako se mu svetí —
Presune pa ga nekaj, ne tika se vervi.

Enkrat vtopljen v slasti prijateljstva gré tjè:
„Naj zvejo vsi, zakliče, kak srečno je sarcé!“
Kar sluga, glej! prisopljé v očesih vès solzav:
„Oj zvedi, tvoj prijatelj te je — te je izdal!“

Enkrat se vstopi k vervi ljubezni vès pijan:
„To moram oznaniti, oj sreča! srečni dan!“
Kar bleđi pòsel pride, ki zbečan dé in plah:
„Gospod, ni več zvestobe, tud' kralje bodi strah!“

To zguba ni velika; saj kralj je slavnoznán,
Denarja ima na kupe in pa mogočno dlan,
Še ima cvetne polja in paš zeleni tlak,
Pri svojih pridne roke, nad sabo Božji zrak!

Naslonjen kralj na okno dolj gleda, sèm ter tjè
Misleč: „Te hiše, sela so v meni srečne vse!“
Tù zdetja unet zvonit on hoče, kar — oj strah!
Se ljudstvo not udere, pred-nj se verže v prah:

„Gospod, al vidiš unkraj požar in dim puhteč?
Goré kolibe naše, blešči sosedni meč!“

„Ha, roparji prederzni!“ serdito kralj ceptá,
Ter sablja, ne pa zvonček, nad vrage zarožljá.

Že sivolas prihaja in slab od žalosti,
Na strehi hiše svoje pa — zvonček le molčí.
Če tud' ga kdaj uname veselja hipni zor,
Obešenega zvončka se več ne spomni skor.

Al ko umiraje starček sloni ob stolu tih,

Pred oknom, čuj! odmeva zdaj jok in bridki zdih.

„Čmu to? — prijatla vpraša — povej mi, o povej!“

„Pustiš jih, oče mili, — tvoj ljud je dolj, poglej!“

„Le not! — Tedaj me ljub'jo? Prijazni so mi b'li?“

„Za tvoje bi življenje razlili svojo kri!“

In rahlo že se trudi v dvorano star in mlad,

Da slehern blagoslovi, ga vidi še enkrat.

„Kaj? ljub'te me, otroci?“ „Da!“ priča solzni mig;

To vidiš kralj se dvigne, smehlja se ko svetnik,

Pogled oberne k Bogu, po vervi seže nem,

In žvenk! — zazvoni vprvo — ter obledi potem.

Dopisi.

Iz Zagreba 2. nov. A. K. — Dušni dan opominja ljudi mrtvih rojakov znancev in prijateljev, naj živi človek še tako nečimerno; kadar zasliši milo peti zvon, se spomni vernih duš, se zavé ter pomisli: tudi meni, kadar mi bodo trohnele kosti v hladnem grobu, bodo zvonili, kakor zvonijo danes našim prednikom. Po mestih imajo navado, kititi grobove in prižigati luči mrtvim žlahtnikom. Malokteri grob je brez luči, in če je kateri, se lahko vé, da nima žive duše na svetu, ktera bi se ga spomnila in zmolila en oče naš za njegovo dušo. Z žalostjo je zapazil v pretečenih letih marsikteri rodoljub, da spominek slavnega pesnika St. Vraza in pa spominek 29. julija 1845 od madžarske sile pobitih domorodcev v tami žaluje, v tem, ko so drugi grobovi sijajno razsvitljeni. Ali kako se je letos vse spremenilo! Silna gnječa ljudstva se je terla okoli omenjenih spomenikov ter je občudovala krasne naprave tu in tam. Trobojne lučice so migljale na grobu padših žrtev, baklje so bile nasajene na vsakem kraju, tudi črne zastave, in transparent se je svetil z napisom: „Padšim na uspomenu od mladeži zagrebačke“. Na grobu spijoči lev je bil prepleten s trobarvnimi traki in dragocenimi venci. Gerb horvatsko-slavonsko-dalmatinski pod ogersko krono je povikšaval napravo. Ravno tako nališpan je bil Vrazov grob; genij je deržal nad grobom okinčano liro in napis se je glasil: „Posvetjeno od hrvatske mladeži. Vidilo se je tudi tukaj, da počimlje horvatska mladež čedalje bolj spoštovati zasluge svojih prednikov in mučenikov narodnosti.

Na Reki 30. okt. — Gospod dopisnik iz Kastve me je v 40. broji „Novic“ ostro zavernil, da priimek „žvižgavec“ na noben način kastavskemu vinu se ne prisposodi, zato ker se nekatere kastavske vina drago prodajajo itd. — Na to gospodu dopisniku in vsem bravcom „Novic“ odgovorim, da nisem mislil kastavskih vin v svojem sestavku obrekovati, in da moj namen nikoli ni bil, koga očitno razžaliti, ker vselej rad dam vsakemu svoje. Priimka pa, ktereга sem gori omenil, nisem jez v svoji glavi skoval, ampak sem ga od Rečanov večkrat slišal. Zakaj to? ne vém; menda zato, ker so kastavske vina, čeravno na nekterih krajih dobre, od reškega vina vendar slabejše, in ker naše vinske mušice le za „domačim“ vinom gibljejo, akoravno je tujega dobrega za nižjo ceno dobiti. Saj marburžkemu, ptujskemu, posebno pa haložkemu vinu tudi ni prigovora, ki bi se z najboljšim kastavskim sporediti moglo; al Rečanom le „domače“ bolj diši in zato so ga tudi „zelenec“ imenovali. Pa mislim, da mi zato noben Marburžčan, Ptujčan ali Haložan ni zameril, ako je moj sostavek v „Novicah“ bral. Tedaj brez zamere! O. Grajski.

Iz Goriškega 27. okt. Močno nas veseli delavna ljubezen naših pisavcov, s katero naši mladini mikavnega in podučivnega berila pripravljajo. Ker pa kak (sicer učen) zlasti severnih pisavcov marsikrat „starec-ci, sivec-ci, baba-e, babel-e“ itd. zapiše, Vas preljuje „Novice“ lepo prosimo, nesite našo milo prošnjo onim č. gg. pisateljem, ki so dozdaj pisali, kakor se jim je prileglo, da bi odslej (po izgledu rajnega Vertovca in drugih) lepe častite besede „stari očetje“, „stari možje“, „stare žene ma-

tere" itd. rabili. Sicer dobro vemo, da našim unukom smo „dedci“, vendar pa če bi se kdo prederznil reči „starec“, „dedec“, „baba“, bi ga mi ali pa lastni starši šembrano ošeskali, da bi več časa ne zabil. Saj starim ljudem veliko grenkega pride tudi poleg poštovanih imen. — Pa brez zamere!

Stari možje v Primorji.

Iz Ipavskega. Kamnje 26. okt. J. V. — Da se tudi Ipavci in Kraševci za lansko slabo letošnje dobre letine jake veselimo, je lahko verjeti. Torej zahvaliti moramo Boga, da je za nas in našo živinico obilo hrane milostivo podaril; krompirja smo obilo pridelali, in že zdavno ni bil tako dober kot letos (morda zato, ker ni bilo presilne vročine, za katero krompir ne mara). Al to je pa žalostno, da bolj kot prejšnje leta gnije; trohnoba ga je tako napadla, da le skerbni gospodarji si bojo seme ohranili. Za vino je bila sicer le srednja letina, pa zastran precej visoke cene jo že lahko kar dobro imenujemo. Zdaj se med 7 in 9 fl. vedro prodaja. Pri ti priliki naše častite kantonske in srenjske predstojnike javno zahvaljam, da so modro sklenili do 1. t. m. grozdje zrejati. Tedaj, čeravno ni bilo take vročine kot lani, vendar dosti boljše vino imamo. Saj je res zadnji čas umeti, da le dobro zrelo in sladko grozdje daje dobro pa stanovitno vino. Da grojzдна trohnoba nas in Kraševce ni tako kot Lahe žalila, je menda vsem znano; vendar tudi po Ipavskem vsako leto sèm ter tje kake terte napada. Znamenito je to, kar se mi potrebuje zdi, očitno povedati, da tu nima tista nova bolezen nobene terte v posesti, temuè se vsako leto prestopa, tako, da na marsikteri terti, ki je bilo predlansko trohlo (grojzдна), je bilo lani popolnoma zdravo, in na kojih je bilo lani sèrnelo, je letos kar lepo bilo. Zato se pa tudi marsikteri kesá, da je bil obbolele terte posekal. Zatorej, dragi sosede, kakor tudi Krajci in Štajerci! le poterpíte z bolnimi tertami; morda bote iz njih še kar lepo grozdje oberali.

Iz Dolenskega 3. nov. 1860. — Dolenska tergatev, ktera se je bila po nekterih goricah, sosebno v V...h in v Str...h prezgodaj — že teden pred sv. Mihielom — pričela, in kjer zdaj kislico žulijo, je bila sploh po družih goricah še le okoli 15. in 17. oktobra doveršena. Sploh so naši vinorejci več kot lani mošta dobili, dasiravno so čez leto javkali, da bo slaba in pièla letina z njim. — Okoli Semièa in v metliški okolici ga cenijo po 6 do 8, okoli Št. Kocijana, Št. Jerneja in pod Goro pa po 5 — 6 gold. avstr. vedro, toda tovarnikov je premalo, da bi ga po tej ceni jemali. Roba pa se vé, da je od lanskega slabega.

J. O. Lepstanski.

Iz Ljubljane. Po ukazu c. kr. državnega ministerstva ima 15. dan tega mesca konec biti c. kr. deželne poglavarstva v Ljubljani, ktero bo vprihodnje zedinjeno s teržaško-goriškim v Terstu. — Sliši se, da že 1. dec. bo c. kr. vojaška računarija, ki se bo iz Verone prestavila v Ljubljano, odperla svoje kancelije. — Ker je bolje, da se o marsikaki reči raje molčí kakor očitno govorí, bi ne bili spomnili ne besedice od nekega „Majoritäts-votum-a“ v poslednjem mestnem zboru, ako bi ne bil ljubljanski dopisnik v „Presse“ tako hitel z njim na dan. Tistim tedaj, ki so brali omenjeno korespondencijo v „Presse“ in bojo radovedni segli po današnjem listu, češ, kaj bojo „Novice“ rekle, tistim tedaj v kratkem le tole reèemo: Nas in vsakega, ki je hvaležen dobrotnikom našega ubogega slovenskega ljudstva, naj so mu dobrotniki z živo besedo ali pa v djanji, tolažijo popolnoma skušnje dandanašnjega časa, po katerih so „Majoritätsvota“ čisto ob ves „renomé“ prišle! — Radi bi še eno od prihodnjega vremena povedali, pa skor se bojimo, da bi nas kdo „demonstracije“ zoper Božje gospodarstvo ne krivičil, zakaj dandanašnji se berž iz vsake terte „demonstracija“ izvija. Pa naj bo! Podajmo se v nevarnost in povejmo tedaj, da letošnja zima ne bo dolga. Zakaj? Gorka pomlad bo zgodaj nastopila; star pregovor pravi: „koliko dni pred sv. Martinom se pri-

kaže ivje po hribih, toliko dni pred sv. Jurjem zelenje“; letos je bilo ivja po drevji že en dan pred vsemi Svetimi. Tako so nam povedali gospod, ki pridno zapazujejo že več let vremenstvo. Pa ne, da bi nama kdo v naje nedolžno veselje podtikal „kljubovavne demonstracije“ zoper Onega, ki „dela véliko pratiko!“ Le tega prosiva, da ne! — Vèeraj so zaperli nekega Majer-a, bivšega šivarskega mojstra, sedaj pa cenivca oblačil v tukajšni zastavnici, ktero je, kakor pravijo, na posebno zvito vižo za kakih 9000 gold. ali še več okradel in oguljufal. Ker je mož vžival zaupanje, da je spravljal v zastavnico prinesene reči, je vzel to in uno zastavljeno srebernino ali zlatnino in jo dal ljudem, s katerim je bil zastopljen, da so jo vdrugič prinesli zastavit in dnarja za-njo dobili. To je tako dolgo ravnal, dokler ni neki zlatár zasledil sleparije. Lastniki zastavljenih reči ne bojo škode terpeli, ampak le zastavnica sama.

Novičar iz domaèih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Dunajski vladni časnik je razglasil 1. dan t. m. tretjo že gotovo deželno postavo, namreè za deželo salcburško. Napravljena je ta postava po ravno taki osnovi kakor za Štajarsko in Koroško, le sestava deželnega zbora je po deželnih razmerah enmalo drugaè; salcburški deželni zbor bo namreè štel 20 zbornikov: 4 višje duhovne, 2 žlahtnika, ki plaèata saj 50 gold. davka, 4 izmed mestnih odborov izvoljene, 9 iz tergov in družih sosesk izvoljenih, ki plaèajo najmanj 20 gold. zemljišnega davka, 1 pa, ki ga voli kupèijska zbornica.

— Po razglasu c. k. ministerstva nehajo 15. dan t. m. deželne poglavarstva v Celovcu, Tropavi in Ljubljani.

— Po cesarskem ukazu ima poštne direktije vprihodnje le 12 biti, in sicer na Dunaji, v Peštu, Pragi, Terstu, Lvovu, Benetkah, Inšpruku, Berni, Gradcu, Temesvaru, Sibiru in Zagrebu; — vse druge nehajo.

— Saj bo vendar-le res, ker je srebernih šestíc èdalje manj, da pridejo spet papirnate desetice in petke na dan; c. k. ministerstvo že nek priprave dela za njih natisk.

— Spet je ponarejenih bankovcev po 100 gold. med ljudstvom. Naj tedaj dobro gleda, kdor stotáke jemlje.

— 17. dan t. m. se bo presvitla cesarica Elizabeta za zdravja voljo podala v Madeiro na Španjsko, kjer zima ni ostra.

— Dunajski časniki pripovedujejo, da so na vseh Svetnikov dan popoldne na Dunaji bivajoèi Èhi in drugi Slovani obhajali spomin slavnega pesnika Jana Kolar-a na njegovem grobu; podoba njegova je bila ovenèana z lavorovim vencem in slovansko tribarveno zastavo, v kateri se je lesketal zlati napis: „Hvaležni Slovani Janu Kolar-u“. Èeh in Horvat sta govorila na grobu neumerljivega pesnika „slovanske vzajemnosti“ in popevale so se narodne pesmi. Slovesnost nenavadna je toliko množico ljudi, ki so obiskovali grobe ta popoldne na pokopališču, privabila h grobu Kolar-ovemu, da je policijsk komisar prišel prašat, kaj ta glasna sveèanost pomeni; ko so mu povedali, da Slovani spoštujejo rajnega pesnika ravno tako, kakor Nemci svojega Schiller-ja, ni gospod komisar najdel v tem obhajilu nobene deržavi nevarne demonstracije in tedaj ni celó nič overal svetega spominovanja. Na vseh vernih duš dan pa so obhajali Slovenci enako slovesnost na grobu Kopitarjevem, ki tudi na Dnnaji počiva.

— 5. dan t. m. se je začela koneèna očitna obravnava zoper večkrat omenjenega direktorja kreditne banke gosp. Rihterja, ki je goljufije obdolžen iz poslednje laške vojske; za prièe je poklicana tudi Eynaten-ova udova in več fabrikantov iz Prage.

— Službini časnik „Donau-Zeitung“ razlaga besedo „s pripomoèjo“ (Mitwirkung), ktera stoji v cesarskem pa-